

YASHIL

**IQTISODIYOT
va
TARAQQIYOT**

*Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik,
ilmiy, ommabop jurnal*

**"AGRAR IQTISODIYOTNI BARQAROR
RIVOJLANTIRISHDA BUXGALTERIYA HISOBİ,
IQTISODIY TAHLIL VA AUDITNING ROLI HAMDA
ISTIQBOLDAGI VAZIFALAR" MAVZUSIDAGI
XALQARO ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA**

MAXSUS SON / №5

BASE

ULRICHSWEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

OPEN ACCESS

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

ROAD

Crossref

ISSN

INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

Academic
Resource
Index
ResearchBib

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

2025-yil 17-18 aprel

**SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA
MEDITSINASI, CHORVACHILIK VA
BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI**

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 479 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 1-aprelda ruxsat etildi.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Viktorovna, Candidate of Economic Sciences (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 28-fevraldagi
333/5-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

1-SEKSIYA: BUXGALTERIYA HISOBI, IQTISODIY TAHLIL VA AUDITNI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	12
SUT YO'NALISHIDAGI QORAMOLCHILIKDA ISHLAB CHIQARISH XARAJATLARI HISOBI VA MAHSULOT TANNARXINI HISOBLASH USULLARINI TAKOMILLASHTIRISH	13
Alikulov Abdimo'min Ismatovich, Karimov Ikrom, Abduganieva Dildora	
MEHNAT HAQI BO'YICHA MUOMALALARDA XATO, FIRIBGARLIK VA NOQONUNIY AMALLARNI SUD BUXGALTERIYA EKSPERTIZASI USULLARINI TAKOMILLASHTIRISH	17
Xasanov Baxodir Akramovich	
G'ALLACHILIK KLASSTERINING TASHKILY MEZONLARINI SHAKLLANTIRISH	20
Dusmuratov Radjabbay Davlatbaevich, Ilmuratov Shavkat Maxsumovich	
KORXONA TOVAR-MODDIY ZAXIRALARI QADRSIZLANISHI AUDITINING METODOLOGIK ASOSLARI	24
Urazov Komil Baxramovich, To'rayeva Farida Rustamovna	
AGROKLASTERLAR ICHKI SOTISH JARAYONIDA TRANSFERT BAHOLARNI BELGILASH USULLARINI TAKOMILLASHTIRISH	28
Eshmuradov Ulug'bek Tashmuratovich	
KONSOLIDASIYALASHGAN MOLIVAVIY HISOBOTLARNI TUZISHNING BUGUNGI KUNDAGI ZARURATI.....	34
Avazov Ilxom Ravshanovich	
MOLIVAVIY HISOBOTNING BARQARORLIK STANDARTLARI	37
Kurbanov Ziyat Niyazovich	
ВВЕДЕНИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА ЭКОЛОГИЧЕСКИХ ЗАТРАТ В СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ.....	41
Серекбаева Сауле Габитовна, Эшмуратов Улугбек Ташмуратович	
TOVAR-MODDIY QIYMATLIKLAR AUDITINI AUDITNING XALQARO STANDARTLARI ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	46
Raximova Umida Rabbimovna	
AGROIQTISODIYOTNI INNOVATSION RIVOJLANTIRISH SHAROITIDA JORIY AKTIVLAR INVENTARIZATSIYASINI O'TKAZISH VA UNING TAHLILI USULLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	49
Ruziyeva Dilafruz Faxriddinovna	
INVESTITSIYAVIY JOZIBADORLIKNI OSHIRISHDA INVESTITSIYA MUHITI VA UNI SHAKLLANTIRADIGAN OMILLAR	51
Abduganiyev Jahongir Behzod o'g'li, Eshmuradov Ulug'bek Tashmuratovich	
QISHLOQ XO'JALIK KORXONALARIDA ASOSIY VOSITALAR HISOBINING XUSUSIYATLARI.....	55
A.I.Alikulov, M.Sh.Baxriyev, M.N. Fayzullaev	
G'ALLACHILIK KLASSTERLARIDA BUXGALTERIYA HISOBINING XUSUSIYATLARI VA XORIJ TAJRIBALARI ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	59
Yuldashev Sherati Xaitovich, Xusanov Jaloliddin Xolmamat o'g'li, Tolibov Azamatjon Olimovich	
STRATEGIES FOR ADVANCING THE STANDARDS RELATED TO ACCOUNTING FOR FOREIGN EXCHANGE RATE FLUCTUATIONS IN UZBEKISTAN	63
Urazov K.B., Umarova Sh.K.	

BUXGALTERIYA HISOBINING XALQARO STANDARTLARI ASOSIDA LOGISTIKA XARAJATLARI HISOB VA HISOBOTLARINI Yuritishni TAKOMILLAShtIRISH.....	68
Nasim Boboev, Yorbekova Dilorom Muxammadqulovna, Umidullo Fayzullaev	
ASPECTS OF ACCOUNTING CONFIGURATION AND ORGANIZATION IN MODERN ECONOMIC SETTINGS.....	73
Hamdamova Guljahon Ablokulovna, Bahodirov Qosimxon Nasimxon o'g'li, Abdixalimov Nodirbek Abdumutal o'g'li	
ФИНАНСОВАЯ ГРАМОТНОСТЬ КЛИЕНТОВ: АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ В БАНКОВСКОЙ ПРАКТИКЕ	77
Нарзиева Гузаль Бахтиёровна	
BARQAROR O'SISH MAQSADLARIGA ERISHISHDA SIRKULAR IQTISODIYOTNING AHAMIYATI VA UNI MOLiyALAShtIRISH MASALALARI	81
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
INNOVATION IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA INVESTITSiyALARNING AHAMIYATI.....	85
Raximova Umida Rabbimovna, Elmurodova Dilnoza Farxodovna, Rasulova Sevinch Shodiyor qizi	
THE ROLE OF INTERNAL AND EXTERNAL AUDIT IN STRENGTHENING CORPORATE GOVERNANCE IN UZBEKISTAN	88
Urazov Komil Bahromovich, Oblokulov Sukhrob Usmon o'g'li	
QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARIDA BOSHQARUV HISOB (O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MISOLIDA).....	90
Hamdamova Guljaxon Ablokulovna, Shakaraliyev Avazbek Xasan O'g'li, Daniyurov Xurshid Baxtiyorovich	
АДАПТАЦИЯ ФИНАНСОВОГО УЧЕТА МНОГОПРОФИЛЬНЫХ ФЕРМЕРСКИХ ХОЗЯЙСТВ К МЕЖДУНАРОДНЫМ СТАНДАРТАМ: ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ	93
Ёрбекова Дилором Мухаммадқулловна, Асомиддинов Хусан Асомиддин угли, Мамадиёров Хусниддин Хасанович	
QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARIDA INVENTARIZATSIYA NATIJALARI TAHLILINI TAKOMILLAShtIRISH XUSUSIYATLARI.....	97
Ruziyeva Dilafruz Faxriddinovna	
ASALARICHILIK XO'JALIKLARIDA BIZNES JARAYONLARI HISOBINING NORMATIV-HUQUQIY ASOSLARI	100
Ishturdiyev Hasan Abdigapparovich	
QISHLOQ XO'JALIK KORXONALARIDA ICHKI AUDITNI RIVOJLANTIRISHNING DOLZARB MASALALARI	107
Tilabov Shohruh Baxriddin o'g'li	
IQTISODIYOTNI JADAL RIVOJLANTIRISHGA QARATILGAN ISLOHOTLAR SHAROITIDA G'ALLACHILIK KLASTERLARINI TASHKIL ETISHNING ZARURATI, MOHIYATI VA ISTIQBOLLARI.....	111
Yuldashev Sherali Xaitovich, Pardaboyev Asror O'lmas o'g'li	
AGROKLASTERLARDA KAPITAL QO'YILMALAR HISOBINI MOLiyAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLAShtIRISH	115
Abdushukurov Xondamir Botiraliyevich, Eshmuradov Ulug'bek Tashmuratovich	
BANK SEKTORINING DOLZARB MUAMMOLARI VA ULARNI HAL QILISH YO'LLARI.....	120
Narziyeva Guzal Baxtiyorovna, Toshmurodova Dilbar Muzaffar qizi, Zarmaxmatov Nomozjon Boxodir o'g'li	
THE STATUS OF ACCOUNTING TODAY	123
Hamdamova Guljahon Ablokulovna, O'ktamov Nuriddin Abdumalik O'g'li, Raxmatullayev Abdullajon Murodullo O'g'li	
CHANGES IN THE STRUCTURE OF AGRICULTURE OF UZBEKISTAN AND THEIR ECONOMIC- STATISTICAL ANALYSIS.....	126
Yorbekova Dilorom Muxammadkulovna, Raxmatullayev Abdullajon Murodullo ugli	

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA BUXGALTERIYA HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH VA XALQARO STANDARTLARGA MOSLASHTIRISH.....	130
Raximova Umida Rabbimovna, Abdurahmanova Jasmina Baxtiyorovna	
KORXONALARDA XARAJATLAR HISOBINING ZAMONAVIY USULLARI.....	133
Tilabov Shohruh Baxriddin o'g'li	
QISHLOQ XO'JALIK KORXONALARIDA ISHLAB CHIQUARISH XARAJATLARI HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH JARAYONLARI.....	137
Ishturdiyev Hasan Abdigapparovich, Rasulberdiyev G'ayratjon Sharof o'g'li, Xusanov Shohjahon Shavxidin o'g'li, Rustamova Dildora Dunyodjon qizi	
BUDJET HISOBINING IQTISODIYOTIMIZDA TUTGAN O'RNI VA UNING O'ZIGA XOS JIHATLARI.....	143
Tuxtayev Zafar Mamatkulovich	
XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA ASOSIY VOSITALARNING TASHKILIY-USLUBIY ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI.....	147
Fayzullayev Murodbek Nematullayevich, Alikulov Abdimo'min Ismatovich	
2-SEKSIYA: INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA AGRAR IQTISODIYOTNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING DOLZARB MUAMMOLARI VA UNING YECHIMLARI.....151	
KAMBAG'ALLIK MUAMMOSI, UNI BARTARAF ETISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI VA HOZIRGI HOLATI	152
Kazakova Zulayho Salaxiddinovna, Aslonov Xotamjon Sharifboy o'g'li, Esirgapov Diyor Akramovich	
BULUTLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA SOLIQ HISOBOTI TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	157
Uralov Baxtiyor Maxmudovich	
“YASHIL IQTISODIYOT”GA O'TISH ZARURIYATI VA UNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	162
Olmasov Umidjon G'iyosovich, Salamov Ibroxim, Nurmanov Sherzod Xujayarovich	
INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA CHORVACHILIK SAMARADORLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI.....	168
Kudratov Rizo Turdibayevich	
INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA AGRAR IQTISODIYOTNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING DOLZARB MUAMMOLARI VA UNING YECHIMLARI.....	172
Ruziyeva Dilafruz Faxriddinovna	
“OZIQ-OVQAT ISROFI VA U BILAN KURASHISH STRATEGIYALARI”	176
Kazakova Zulayho Salaxiddinovna, Abduqahhorov Najmiddin Sayfiddin o'g'li, Vasliddinov Behruz Vasliddinovich	
INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA AHOLINING IQTISODIY SAVODXONLIGINI OSHIRISH MUAMMOLARI VA YECHIMLARI.....	182
Ochilova Mohigul Toshtemir qizi	
INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA AGRAR IQTISODIYOTNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING DOLZARB MUAMMOLARI VA UNING YECHIMLARI.....	185
Farhod Mahmudovich Tirkashev, Azimjon Baxodirov, Ilhom Mamatqulov	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI RIVOJLANTIRISH ORQALI QISHLOQ JOYLARIDA AHOLI BANDLIGINI OSHIRISH	190
Xamdamova Nasiba Ablakulovna, Boyjigitov Kamronbekmirzo Sobirjon o'g'li, Baxriddinov Abubakir Oloviddin o'g'li	
IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHDA KICHIK BIZNESNING ROLINI OSHIRISH.....	195
Ulmasova Oygul Baxtiyorovna, Ollonazarova Mavlyuda Shixnazar qizi	
XIZMAT KO'RSATISHDA ELEKTRON TIJORATNI SAMARADORLIGINI OSHIRISH	199
Xudoyberdiyeva Marifat Umarovna, Safarova Baxora Aslamovna, Bozorova Beg'ubor Tolib qizi, Murodqulova Mexrangiz Dilshodovna, Avazboyeva Ruxshona Azizovna	

CHORVACHILIKDA VETERINARIYA XIZMATLARINING IQTISODIY SAMARADORLIKKA TA'SIRI.....	202
Eshanqulov Sirojiddin Xakimovich	
O'ZBEKISTONDA LOGISTIK MARKAZLARNI RIVOJLANTIRISHNING HOLATI VA ISTIQBOLLARI	206
Kazakova Zulayho Salaxiddinovna, Tursunaliyev Abdulaziz Shokirjon o'g'li, Toshniyozov Anvarbek Alisher o'g'li	
QISHLOQ XO'JALIGINI RAQAMLASHTIRISH: KELAJAK TEXNOLOGIYALARI	211
Farhod Mahmudovich Tirkashev, Bilolbek Quvonchbek o'g'li Boytemirov	
XIZMATLAR SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING MUHIM OMILLARI	215
Xamdamova Nasiba Ablakulovna, Iymonqulova Mavluda O'rozali qizi, Raxmonberdiyev Sherzod Alisher o'g'li	
ЗАНЯТОСТЬ И СОКРОЩЕНИЕ БЕЗРОБОТИЦЫ В УСЛОВИЯХ ЗЕЛЕННОЙ ЭКОНОМИКИ	219
Назарова М.Ш., Бердикулов Р.А.	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA OZIQ-OVQAT MAHSULOTLARI SAVDOSINING RIVOJLANISH EVOLYUTSIYASI.....	226
Xudoyberdiyeva Marifat Umarovna	
“YASHIL IQTISODIYOT”NI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARIDA INTELLEKTUAL MULKNING AHAMIYATI	230
Farhod Mahmudovich Tirkashev, Dilnurabonu Faruxovna Amrillayeva, Muqaddas Muxamadaliyevna Xusenova	
UZUMCHILIK TARMOG'IDA IQTISODIY SAMARADORLIKKA ERISHISHDA SUVDAN TEJAMKORLIK BILAN FOYDALANISHNING IMKONIYATLARI.....	235
Salamov Ibroxim, Jonibekov Faxriddin Beknazarovich	
QISHLOQ HUDUDIDA KICHIK BIZNES SOHASINI RIVOJLANTIRISH	239
Ulmasova Oygul Baxtiyorovna	
BOZOR IQTISODIYOTIDA MULKCHILIK MUNOSABATLARINI AMALGA OSHIRISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	243
Farhod Mahmudovich Tirkashev, Muqaddas Muxamadaliyevna Xusenova, Dilnurabonu Faruxovna Amrillayeva	
GLOBAL BIZNESDA STRATEGIK YONDASHUVLAR	247
Xudoyberdiyeva Marifat Umarovna, Umrzoqov Adxam, Mirzabayev Shoxruhjon Orzumurodovich, Saidmurodov Sardor Mirsalohovich	
TADBIRKORLIKNI DAVLAT TOMONIDAN QO'LLAB-QUVATLASH TIZIMI TAHLILI	251
Kazakova Zulayho Salaxiddinovna, Ibragimov Jahongir Ilhom o'g'li, IbragimovBotir Uktamboy o'g'li	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASINING TASHQI SAVDO SIYOSATI.....	257
Farhod Mahmudovich Tirkashev, Inomjon Rustam o'g'li Xo'jaqulov, Sherzod Mexriddinovich Raxmatullayev	
THE SOCIO-ECONOMIC IMPORTANCE OF ACCELERATED DEVELOPMENT OF THE SERVICE SECTOR IN A MODERN MARKET ECONOMY	262
Khamdamova Nasiba Ablakulovna, Rasulberdiyev G'ayratjon Sharof o'g'li, Ro'zmatov Feruzbek Inoyat o'g'li	
“YASHIL IQTISODIYOT” TAMOYILLARINI AMALGA OSHIRISHDAGI ASOSIY VAZIFALAR	265
Xudoyberdiyev.U.X., Xudoyberdiyeva Marifat Umarovna	
YOSHLAR ORASIDA KICHIK BIZNES SOHASINI RIVOJLANTIRISH	268
Ulmasova Oygul Baxtiyorovna, Ollonazarova Mavlyuda Shixnazar qizi	
O'TISH DAVRIDAGI IQTISODIYOTDA KICHIK KORXONALARNING LOGISTIKA TIZIMI	273
Farhod Mahmudovich Tirkashev, Islomjon Jamshedovich Jamshedov	
GLOBAL ISISH SABABLARI VA UNING IQTISODIY OQIBATLARI.....	278
Ochilova Mohigul Toshtemir qizi, Boyjigitov Kamronbekmirzo Sobirjon o'g'li, Mirzabayev Shoxruhjon Orzumurodovich, Saidmurodov Sardor Mirsalohovich	
SERVIS XIZMATI KO'RSATISHDA CHO'L-YAYLOV CHORVACHILIGI MAHSULOTLARNI QAYTA ISHLASH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	282
Nurmanov Sherzod Xujayarovich, Hotamov Adhamjon Asqarjon o'g'li	

AGROTURIZMNING YASHIL IQTISODIYOTDAGI O'RNI VA AHAMIYATI: O'ZBEKISTON UCHUN XORIJIY TAJRIBA ASOSIDA TAKLIFLAR.....	287
Ergashboyev Minghojiddin Jasurbek o'g'li, Yuldoshev Husniddin To'liqin o'g'li, Eshmuradov Ulug'bek Tashmuratovich	
“YASHIL” IQTISODIYOTGA O'TISH ORQALI IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISH YO'NALISHLARI	293
Kudratov Rizo Turdibayevich	
PARRANDA TUXUMINI YETISHTIRISHDA EKOLOGIK MUHITNING IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISHGA TA'SIRI.....	297
Vaslidinov Bexruz Vaslidinovich, Salamov Ibrohim, Nurmanov Sherzod Xujayarovich	
TIJORAT BANKLARIDA INTELLEKTUAL MULKDAN FOYDALANISH XUSUSIYATLARI.....	302
Farhod Mahmudovich Tirkashev, Sherzod Mexriddinovich Raxmatullayev, Inomjon Rustam o'g'li Xo'jaqulov	
CHO'L-YAYLOV CHORVACHILIGI MAHSULOTLARI SOTISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH VA TARMOQNI MODERINIZATSIYALASH	308
Nurmanov Sherzod Xujayarovich, Hotamov Adhamjon Asqarjon o'g'li	
IQTISODIY TENGSIZLIK VA U BILAN KURASHISH USULLARI.....	313
Ochilova Mohigul Toshtemir qizi, Mahammadahliyev Muhammadkarim, Abduzoirov Sarvarbek Sanjar o'g'li, Jumayev Azamat Uchqun o'g'li	
“YASHIL” IQTISODIYOT VA UNING O'ZBEKISTONDA BANDLIKKA TA'SIRI.....	316
Nazarova M.Sh., Berdiqulov R.A.	
SAMARQAND VILOYATIDA AGROTURIZMNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	322
Jo'raqul Rahmiddin o'g'li Yaxshiliqo, Farhod Mahmudovich Tirkashev	
O'ZBEKISTONDA “YASHIL” IQTISODIYOTNI SHAKLLANTIRISH, RIVOJLANTIRISH VAZIFALARI VA BOSQICHLARI	327
Maryam Sharipovna Nazarova, Farhod Mahmudovich Tirkashev, Azimjon Baxodirov Ilhom Mamatqulov, Ilhom Mamatqulov	
QISHLOQDA YASHOVCHI AYOLLAR – MEHNAT RESURSLARINING ISHSIZLIK MASALALARI	332
Murtazayev Olim, Murtazayev Akbarxon Olimovich	
XXI-ASRDA SHAKLLANGAN YANGI IQTISODIYOTLAR TARKIBIDA KREATIV IQTISODIYOT PRINSIPLARI VA TURLARINING NAZARIY MASALALARI.....	336
Mamayunus Pardayev, Obid Pardayev	
ISHSIZLIKNING ZAMONAVIY SHAKLLARI VA BANDLIKNI OSHIRISHDA STRATEGIK YONDASHUVLAR.....	340
Navruzbek Azimjonovich Rajabov, Safarova Bahora Aslamovna	
INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA MEHNAT BOZORI TRANSFORMATSIYASINING YANGI TALABLAR DOIRASIDA TAKOMILLASHUVI	344
Pardayev Mamayunus Qarshibayevich, Pardayeva Ozoda Mamayunusovna, Babanazarova Sevara Abdunazarovna	
YANGI O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI RIVOJLANTIRISH ORQALI KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH MUHIM VA DOLZARB MASALALARDAN BIRIDIR	348
Mirzayev Qulmamat Djonuzokovich, Mirzayev A	
QISHLOQ XO'JALIGIDA AGROTURIZM SAMARADORLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI VA ISTIQBOLLARI.....	352
Ergashboyev Minghojiddin Jasurbek o'g'li, Kudratov Rizo Turdibayevich	
XO'JALIK YURITUVCHI SubyektLARDA INSON RESURSLARINI BAHOLASH VA TAHLILIGA NAZARIY YONDASHUVLAR	358
Pardayev Mamayunus Qarshibayevich, Pardayeva Ozoda Mamayunusova, Babanazarova Sevara Abdunazarovna, Mamayunusov Temur Olimovich	

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA EKOLOGIK TA'LIM VA UNI RIVOJLANTIRISH CHORA-TADBIRLARI.....	362
Ochilova Mohigul Toshtemir qizi, Abduzoirov Sarvarbek Sanjar o'g'li, Solayev Sanjar Hamdam o'g'li	
MEHNAT BOZORI TRANSFORMATSIYASIDA ZAMONAVIY TALABLARDAN KELIB CHIQUADIGAN YONDOSHUVLAR.....	365
Pardayev Mamayunus Qarshibayevich, Pardayeva Ozoda Mamayunusovna, Mamayunusov Temur Olimovich	
3-SEKSIYA: QISHLOQ XO'JALIGINI RAQAMLASHTIRISH: KELAJAK TEXNOLOGIYALARI.....	369
ЦИФРОВИЗАЦИЯ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА: ТЕХНОЛОГИИ БУДУЩЕГО.....	370
Мухамедиева Дилноз Тулкуновна, Сафарова Лола Улмасовна	
IQTISODIY-MATEMATIK MODELLASHTIRISH: MEVA-SABZAVOTCHILIK KLASSTERLARI EKIN MAYDONLARINI TAKOMILLASHTIRISH	374
Urdushev Xamrakul, Sirojiddin Eshanqulov	
BOG'DORCHILIK TARMOG'INING HOLATI VA RIVOJLANTIRISH TENDENSIYALARINING EKONOMETRIK TAHLILI	379
Akbarov Husan O'zbekxonovich, Urdushev Xamrakul, Jalilov Shoxrux Zafar o'g'li	
EMOTIONAL INTELLIGENCE IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS: IMPORTANCE, DEVELOPMENT AND IMPLEMENTATION	383
Koshkaldal Iryna, Celms Armands, Gurskiene Virginija, Dombrovska Olena	
О МЕТОДИКЕ ОБУЧЕНИЯ УЧАЩИХСЯ РЕШЕНИЮ МАТЕМАТИЧЕСКИХ ГОЛОВОЛОМОК НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ	386
Актамова Васила Укатамовна, Ahtamova Z.U., Muradova Mexribon Sobirovna	
FIZIKA FANINING O'ZBEKISTON AGRAR IQTISODIYOTIDAGI DOLZARB MUAMMOLARINI HAL ETISHDAGI POTENTIALSIALI.....	393
R. Berdiyev, U. E. Nurimov, B. U. Amonov	
FIZIKA FANINI INTERNET TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANIB O'QITISH	397
Raximov O., Mamatkulov	
CHORVACHILIK XO'JALIKLARIDA ISHLAB CHIQUARISHNI TASHKIL ETISHDA KO'P OMILLI OPTIMALLASHTIRISH USULLARI.....	401
Mavlyanov Majid Tuychievich	
AYRIM IQTISODIY MASALALARNI YECHISHDA TAQRIBIY SONLARNING AHAMIYATI.....	406
Otoboyeva Aziza Shakirovna, Bozorboyev Komiljon Shuxrat o'g'li, Eshdaviatov Samandar Otabek o'g'li, G'aniyev Anvar Maqsud o'g'li	
ПРИМЕНЕНИЕ КОМПЛЕКСНЫХ ЧИСЕЛ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ ГЕОМЕТРИИ	410
Актамова Васила Укатамовна, Ahtamova Umida Uktamovna, Mayramaliyeva Dilbar Eldorovna	
MEVA VA SABZOVOTLARNI FIZIKAVIY USULDA QAYTA ISHLASH TEXNALOGIYASI.....	417
N.Mamatkulov., M.Raxmatov., R.Berdiyev	
BEGONA O'TLAR VA ZARARKUNANDALARGA QARSHI KURASHDA ROBOTOTEXNIKA	421
Ravshanov Sanjar Tolibjonovich, Otoboyeva Aziza Shakirovna, Usanov Yoqub Dilmurod o'g'li	
AQLLI SUG'ORISH TIZIMLARI YORDAMIDA SUV RESURSLARIDAN SAMARALI FOYDALANISH: O'ZBEKISTON TAJRIBASI.....	425
Sulaymonov Mirobid Abdullolikhovich	
SMART TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARINI SOTISH: BLOCKCHAIN TEXNOLOGIYASINING QO'LLANILISHI	342
Ahtamova Vasila Uktamovna	

RAQAMLI TAHLIL YORDAMIDA O‘SIMLIKLAR UCHUN OPTIMAL O‘SISH SHAROITLARINI YARATISH	436
Ravshanov Sanjar Tolibjonovich, Otoboyeva Aziza Shakirovna, Jumayev Azamat Uchqun o‘g‘li, Hamdullayev Jamoliddin Feruzxon o‘g‘li	
QISHLOQ XO‘JALIGIDA RAQAMLI TEXNALOGIYALARDAN FOYDALANISH ISTIQBOLLARI	440
N.Mamatkulov, R.Aminov	
UY HAYVONLARINI RO‘YXATDAN O‘TKAZISHNING ZAMONAVIY USULLARI VA ULARNING QISHLOQ XO‘JALIGIDAGI IJTIMOIIY VA IQTISODIY AHAMIYATI	443
Sulaymonov Mirobid Abduxolikovich, Usanov Rashid Sharofovich	
ISSIQXONALARNING REAL VAQT REJIMIDA BOSHQARUV MONITORING TIZIMINI ISHLAB CHIQUISH, NAZORAT QILISH VA OPTIMALLASHTIRISH.....	448
Otoboyeva Aziza Shakirovna	
RAQAMLASHTIRISH VA EKOLOGIK INNOVATSIYALAR ORQALI O‘ZBEKISTON QISHLOQ XO‘JALIGIDA YASHIL IQTISODIYOTNI JORIY ETISH.....	454
Usanov Rashid Sharofovich	
ZARARKUNANDALAR TARQALISHINI BASHORAT QILISHDA SUN‘IY INTELLEKT MODELLARI.	458
Ravshanov Sanjar Tolibjonovich, Otoboyeva Aziza Shakirovna	
QISHLOQ XO‘JALIGI YERLARINI GEOMETRIK MODELLASHTIRISHNI AMALGA OSHIRISHNING AMALIY YONDASHUVI.....	462
Xaknazarova Xurshidabonu Kenjayevna	
FLUTTER ASOSIDAGI O‘SIMLIKLARNI TANISH VA SOG‘LOMLIGINI TAHLIL QILISH	467
Ravshanov Sanjar Tolibjonovich	
FERMERLAR UCHUN MOBIL ILOVALAR: AXBOROT, TAHLIL VA MASLAHATLAR.....	471
Aktamova Vasila Uktamovna, Axtamova Umida Uktamovna	
IOT VA AI INTEGRATSIYASI ORQALI SUVNI TEJASH.....	475
Raxmatullayeva Nozima Shodiqulovna	

AGROKLASTERLAR ICHKI SOTISH JARAYONIDA TRANSFERT BAHOLARNI BELGILASH USULLARINI TAKOMILLASHTIRISH

Eshmuradov Ulug'bek Tashmuratovich

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi,
chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti Iqtisodiyot fakulteti
“Buxgalteriya hisobi va audit” kafedrasini mudiri
<https://orcid.org/0009-0005-5325-9176>

Annotatsiya: Agroklasterda javobgarlik markazlari bo'yicha xarajatlarni hisobga olishda, ular tomonidan boshqa javobgarlik markazidan ko'rsatilgan xizmat, berilgan xom ashyo yoki mahsulotni baholashda hamda o'zi tomonidan boshqa javobgarlik markaziga ko'rsatilgan xizmat, berilgan xomashyo yoki mahsulotni baholashda transfert bahoga ehtiyoj sezadi. Transfert bahoni belgilash korxonada ishlab chiqarishni tashkil etishning shakliga bog'liq bo'lib, bu agroklasterlarda markazlashtirilmagan shaklda tashkil etilgan, javobgarlik markazlari agroklaster rahbariyatiga bo'ysinsada, ishlab chiqarish nuqtai-nazaridan mustaqil hisoblanadi. Agroklaster ichidagi transfert baho har bir javobgarlik markazlari xarajatlari, daromadlari va foydasini aniq va ishonchli aniqlash imkoniyatini beradigan holda o'rnatilgan bo'lishi kerak. Transfert baho nafaqat javobgarlik markazlari natijalarini aniqlash uchun, balki “qanday qilib ishlab chiqarish va sotib olish”, “sotish va undan keyin ishlov berish” kabi savollar bo'yicha boshqaruv qarorlari qabul qilish hamda javobgarlik markazlari faoliyatini baholash uchun katta ahamiyat kasb etadi.

Ushbu maqola agroklasterlarda ichki sotish jarayonida transfert bahoning nazariy asoslari, transfert bahoni belgilash usullari atroflicha o'rganilib, uni takomillashtirish bo'yicha takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: Transfert baho, agroklasterlarning ichki sotish jarayoni, javobgarlik markazlari, transfert baho belgilash usullari.

Abstract: In an agrocluster, transfer pricing is needed when accounting for costs for responsibility centers, valuing services provided by them from another responsibility center, raw materials or products provided, and when valuing services provided by them to another responsibility center, raw materials or products provided. The determination of transfer pricing depends on the form of organization of production at the enterprise, which is organized in a decentralized manner in agroclusters, where responsibility centers are subordinate to the management of the agrocluster, but are independent from the point of view of production. Transfer pricing within an agrocluster should be established in such a way as to allow for accurate and reliable determination of the costs, income and profits of each responsibility center. Transfer pricing is of great importance not only for determining the results of responsibility centers, but also for making management decisions on questions such as “how to produce and purchase”, “sell and further process” and for assessing the activities of responsibility centers. This article comprehensively studies the theoretical foundations of transfer pricing in the process of internal sales in agroclusters, methods for determining transfer pricing, and develops proposals for its improvement.

Key words: Transfer pricing, internal sales process of agroclusters, responsibility centers, transfer pricing methods.

Аннотация: В агрокластере трансфертное ценообразование необходимо при учете затрат по центрам ответственности, оценке услуг, оказываемых ими из другого центра ответственности, предоставленного сырья или продукции, а также оценке услуг, оказываемых ими другому центру ответственности, предоставленного сырья или продукции. Трансфертное ценообразование зависит от формы организации производства на предприятии, которая в агрокластерах организована децентрализованно, где центры ответственности подчинены руководству агрокластера, но являются самостоятельными с точки зрения производства. Трансфертное ценообразование внутри агрокластера должно быть установлено таким образом, чтобы обеспечить точное и надежное определение затрат, доходов и прибыли каждого центра ответственности. Трансфертное ценообразование имеет большое значение не только для определения результатов деятельности центров ответственности, но и для принятия управленческих решений по таким вопросам, как «как производить и закупать», «как продавать и далее перерабатывать», а также для оценки эффективности деятельности центров ответственности. В данной статье комплексно исследуются теоретические основы трансфертного ценообразования в процессе внутренних продаж в агрокластерах, методы определения трансфертного ценообразования, а также разрабатываются предложения по его совершенствованию.

Ключевые слова: Трансфертное ценообразование, внутренний процесс продаж агрокластеров, центры ответственности, методы трансфертного ценообразования.

KIRISH

Bugungi kunda agroklastarlarda yuz beradigan xo'jalik operatsiyalarining asosiy qismi ishlab chiqarish bo'linmalariga to'g'ri keladi. Har bir ishlab chiqarish bo'linmasi ma'lum jarayonlarni amalga oshiradi va boshqa bo'linmalar bilan iqtisodiy munosabatda bo'ladi. Ushbu iqtisodiy munosabatlar bir bo'linma mahsulotini ikkinchi bo'linma tomonidan xomashyo sifatida foydalanishi yoki xizmat va ish bajaradigan bo'linmalar tomonidan bajarilgan ish va xizmat ko'rsatishi natijasida yuzaga keladi. Ushbu bo'linmalar yuridik jihatdan mustaqil bo'lmasada, yuritadigan faoliyatlari bo'yicha nisbatan mustaqil hisoblanadi. Natijada, har bir bo'linma faoliyati natijalarini korxona tomonidan baholashda asosiy masala bo'linmalarining xarajatlari va daromadlari hisoblanadi. Bo'linmalar daromadini aniqlash uchun ular faoliyatining natijasi bo'lgan mahsulot (ish, xizmat)lari uchun ichki baho belgilash lozim bo'ladi. Bu ichki baho korxona tomonidan belgilanib, hozirgi kunda buxgalteriya hisobida transfert baho hisoblanadi.

Tahlillar, agroklastarlarda transfert baholarni tarmoq xususiyatlarini hisobga olgan holda belgilash, transfert baholar asosida bo'linmalar daromadini aniqlash va bo'linmalar faoliyatini baholash tartibi bo'yicha tashkiliy-uslubiy jihatlarini takomillashtirish muammolari mavjudligini ko'rsatmoqda.

ADABIYOTLAR SHARHI

Transfert baho makroiqtisodiyotning turli tarmoqlarida va soliqqa tortish sohasida qo'llanilib kelinmoqda. Transfert bahoni belgilashning turli usullari bo'lib, ular bo'yicha tadqiqotlar olib borilgan bo'lib, uning natijasi ilmiy adabiyotlarda atroflicha yoritilgan. "Transfert bahosi – bu aloqador tomonlar o'rtasidagi operatsiyalarda narxlash (baholash). Transfert baholar, odatda, bir guruh kompaniyalar (turdosh shaxslar guruhi) umumiy foydasini soliq solish qulayroq yurisdiksiyalarda joylashgan kompaniyalar foydasiga qayta taqsimlanishining oldini olish uchun fiskal organlar tomonidan nazorat qilinadi" [12]. Amaldagi Soliq kodeksining VI. "Transfert narxni belgilashda soliq nazorati" bo'limida transfert baho to'g'risida ma'lumot berilib, bunda transfert baholarni belgilashda narxlar va soliq solish to'g'risidagi umumiy qoidalar, transfert bahoni belgilashda soliq nazoratida foydalaniladigan usullar qayd etilgan. Jumladan, 186-modda "Transfert bahoni belgilash chog'ida soliq nazorati o'tkazilganida (shu jumladan nazorat qilinadigan bitimning tijorat va (yoki) moliyaviy shartlari hamda uning natijalari taqqoslanadigan bitimlarning tijorat va (yoki) moliyaviy shartlari hamda ularning natijalari bilan taqqoslanganda) O'zbekiston Respublikasi Davlat soliq qo'mitasi ushbu moddada belgilangan tartibda quyidagi usullardan foydalanadi: taqqoslanadigan bozor baholarining usulidan; keyingi realizatsiya qilish narxi usulidan; xarajat usulidan; taqqoslanadigan rentabellik usulidan; foydani taqsimlash usulidan" deb belgilab qo'yilgan, ya'ni transfert bahoni belgilashning besh usuli haqida qayd etib o'tilgan. Rossiya Federatsiyasining Soliq kodeksida transfert baho belgilashning besh usuli ko'rsatib o'tilgan: taqqoslama bozor bahosi usuli; keyingi sotish bahosi usuli; xarajat usuli; rentabellikni solishtirish usuli; foydani taqsimlash usuli. Ushbu ro'yxat to'liqdir, ammo agar yuqoridagi usullar bir martalik xarakterga ega bo'lgan bitimda bozor bahosi darajasini aniqlashga imkon bermasa, bozor qiymatini aniqlash uchun mustaqil baholashda tashkilotning hisobotidan foydalanish mumkin" [5]. Kanadalik professor Entoni Atkinson [2] korxonalar ichidagi javobgarlik markazlarining bir-biri bilan bo'ladigan iqtisodiy munosabatlarida qo'llanilishini ta'kidlab, unga quyidagicha ta'rif bergan: "Transfert baho – bu javobgarlik markazlari o'rtasida o'tkaziladigan mahsulotlar (tovarlar, xizmatlar) narxlarini aniqlashda korxonalar foydalanishi mumkin bo'lgan mexanizmlar va usullar to'plamidir."

Shuningdek, transfert bahoning quyidagi usullarini qayd etadi: Bozor bahosi asosida; Xarajat asosida; Shartnoma asosida; Tartibga solinadigan asosda, tomonlar kelishuviga ko'ra. Iqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot tashkilotining transfert baholar bo'yicha tavsiyalari amaldagi usullarni ikkita guruhga ajratadi: Tranzaksiya tahliliga asoslangan usullar: taqqoslanadigan nazoratsiz baholar usuli; keyingi sotish bahosi usuli; "xarajatlar plyus" usuli. Foyda tahliliga asoslangan usullar: foydani taqsimlash usuli (transactional net margin method); sof foyda usuli (transactional profit split method) [6]. Tadqiqotimiz agroklastarlarning ichki sotish jarayoni, ya'ni bir tarkibiy bo'linmadan ikkinchi tarkibiy bo'linmaga mahsulot, ish va xizmatlar o'tkazilganda qo'llaniladigan ichki baho (transfert baho) bo'lganligi uchun, bunda quyidagi mualliflar fikrlarini ham keltirib o'tamiz. Professor M.Z. Pizengols transfert baholar faqat boshqaruv hisobida qo'llanilishini qayd etib o'tgan. "Agar moliyaviy buxgalteriya hisobida materiallarni sotib olish va mahsulotlarni sotish uchun real narxlar qo'llanilsa, boshqaruv hisobida "transfert baholari" keng qo'llaniladi, ya'ni tashkilotning ichki tarkibiy bo'linmalari o'rtasidagi mahsulot, ishlar va xizmatlarni bir-biriga o'tkazishda hisob-kitoblarda qo'llaniladigan shartli baholar" [8]. Shuningdek, transfert bahoni korxona ichidagi tarkibiy bo'linmalar o'rtasidagi hisob-kitoblarda qo'llaniladigan baho ekanligini V.Ye. Kerimov ta'kidlab o'tgan bo'lib, unga quyidagicha ta'rif bergan: "Transfert baho bir korxona ichida bir javobgarlik markazidan boshqa javobgarlik markaziga beriladigan mahsulot (materiallar, yarim tayyor mahsulotlar, tayyor mahsulotlar) yoki xizmatlar bahosini aniqlash uchun faqat korxona ichida foydalaniladigan bahodir" [3]. Umuman olganda, boshqaruv buxgalteriya hisobi bo'yicha tadqiqotlar olib borgan O'zbekistonlik

iqtisodchi olimlar ham transfert baho bo'yicha tadqiqotlarida shunga o'xshash fikrlarni bildirishgan. Professorlar B.A. Xasanov va A.A. Xashimovlar fikricha: "Transfert baho – korxona ichida bir javobgarlik markazidan boshqa javobgarlik markaziga o'tkaziladigan mahsulot (materiallar, yarim tayyor mahsulotlar, tayyor mahsulotlar) yoki xizmatlar bahosini aniqlash uchun foydalaniladigan bahodir" [9]. Professor A.X. Pardayev va Z.A. Pardayevalar ham shunga yaqin bo'lgan fikrni bildirishgan: "Transfert baho – xo'jalik yurituvchi subyektning ichki o'tkazish bahosi. Xo'jalik yurituvchi subyekt bo'linmalari va segmentlari o'rtasida buyumlar va xizmatlar uzatiladigan baho. Bozor miqyosida o'rnatilishi, tannarxga asoslanishi yoki kelishilgan bo'lishi mumkin" [7]. Transfert bahoni belgilashda xalqaro amaliyotda ham, milliy amaliyotda ham bir qancha usullari mavjud bo'lib, ulardan asosan to'rt usuldan ko'proq foydalanilishi iqtisodchi olimlar A.X. Pardayev va Z.A. Pardayevalar [7] tomonidan qayd etib o'tilgan: O'zgaruvchan xarajatlar usuli; Yalpi foyda usuli; Sotish rentabelligi usuli; Aktivlar rentabelligi usuli. Transfert baho bo'yicha ilmiy-uslubiy manbalarni tahlili, transfert baholashning soliq solish nuqtai nazaridan hamda bir korxona tarkibiy bo'linmalari o'rtasida o'zaro bo'ladigan hisob-kitoblarda qo'llaniladigan transfert baholardan farqlanishini ko'rsatmoqda. TAHLIL VA NATIJALAR.

Agroklastarlarda so'ngi yillarda tarkibiy bo'linmalari o'rtasidagi munosabatlarni tartibga solish, ular faoliyatini baholash va boshqa ko'rilyotgan tadbirlar natijasida faoliyati yakunida oladigan foydasi ko'payib, iqtisodiy jihatdan barqarorlikka erishmoqdalar (1-jadval).

1-jadval. "AFRASIAB JEANS TEXTILE" MChJning "Moliyaviy natijalar to'g'risida hisobot"i ma'lumotlari [11] mln. so'm.

Ko'rsatkichlar nomi	2023 yil		2024 yil	
	Daromadlar (foyda)	Xarajatlar (zarar)	Daromadlar (foyda)	Xarajatlar (zarar)
Mahsulot (tovar, ish va xizmat) larni sotishdan sof tushum	289 901,4	x	563 677,9	x
Sotilgan mahsulot (tovar, ish va xizmat) larning tannarxi	x	257 513,6	x	428 427,2
Mahsulot (tovar, ish va xizmat)lar sotishning yalpi foydasi (zarari)	32 387,8		135 250,7	
Davr xarajatlari, jami, shu jumladan:	x	16 373,2	x	14 050,1
Sotish xarajatlari	x	2 152,0	x	1 021,1
Ma'muriy xarajatlar	x	1 796,2	x	511,4
Boshqa operatsion xarajatlar	x	12 425,0	x	12,5
Asosiy faoliyatning boshqa daromadlari	100,3	x	1,0	x
Asosiy faoliyatning foydasi (zarari)	16 114,9		121 201,1	
Moliyaviy faoliyat daromadlari, jami, shu jumladan:	4 468,1	x	10 116,6	x
Valyuta kursi farqidan daromadlar	4 468,1	x	10 035,8	x
Moliyaviy faoliyatning boshqa daromadlari		x	80,8	x
Moliyaviy faoliyat bo'yicha xarajatlar, shu jumladan:	x	26 051,1	x	85 249,1
Foizlar shaklidagi xarajatlar		14 421,9		70 565,6
Valyuta kursi farqidan zararlar	x	11 629,2	x	14 683,5
Umumxo'jalik faoliyatining foydasi (zarari)		5 468,1	46 068,5	
Foyda solig'ini to'lagunga qadar foyda (zarar)		5 468,1	46 068,5	
Foyda solig'i	x		x	2 434,5
Hisobot davrining sof foydasi (zarari)		5 468,1	43 634,0	

Yuqoridagi 1-jadvaldan ko'rinib turibdiki, agroklastar 2023-yilda 5468,1 million so'm zarar ko'rgan bo'lsa, 2024-yilda mahsulot tannarxini pasaytirish, sifatini yaxshilash, tarkibiy bo'linmalar o'rtasidagi munosabatda hisob-kitoblarni to'g'ri yo'lga qo'yilishi va boshqa omillar hisobiga yilni 43 634,0 million so'm foyda bilan yakunlagan.

Hozirgi kunda ishlab chiqarayotgan mahsulotlari turlariga qarab, paxta-to'qimachilik, g'allachilik, meva-sabzavotchilik, baliqchilik, pillachilik va boshqa turdagi agroklastarlar faoliyat yuritmoqda. Agroklastarlarda yetishtirilayotgan mahsulot turlari va ularni tayyor mahsulot sifatida iste'molchilarga yetkazish xususiyatlariga qarab bir nechta tarkibiy bo'linmalardan tashkil topib, buxgalteriya hisobida bular javobgarlik markazlari hisoblanadi (1-rasm).

1-rasm. Agroklasterlarning javobgarlik markazlari¹

Agroklasterlarning tarkibiy tuzilishidan ko'rinib turibdiki, ular bir nechta tarkibiy bo'linmalar (javobgarlik markazlari)dan tashkil topgan bo'lib, agroklasterning faoliyati ana shu tarkibiy bo'linmalar faoliyati bilan bog'liq. Ushbu tarkibiy bo'linmalar boshqaruv hisobida javobgarlik markazlari bo'lib, ular xarajatlari va daromadlarini alohida yuritish maqsadga muvofiq bo'ladi. Bu javobgarlik markazlari faoliyatini tahlil qilish, nazorat qilish va baholash imkonini beradi, natijada qabul qilinadigan boshqaruv qarorlari ta'sirchanligi va samaradorligi oshadi. Agroklasterlarda transfert bahoni belgilash quyidagi asosiy talablarga javob bermog'i kerak: agroklasterning pirovard maqsadiga erishishini va javobgarlik markazlari maqsadlarini agroklasterning umumiy maqsadlari bilan uyg'un bo'lishini ta'minlash; boshqaruvning turli darajalarida menejerlar uchun moslashuvchan va bir xilda bo'lishi kerak. Transfert baho javobgarlik markazi-sotuvchining mahsulot va xizmatlarini xarid qilgan javobgarlik markazi-xaridor faoliyati samaradorligiga salbiy ta'sir qilmasligi lozim; sotuvchi va xaridor javobgarlik markazlari faoliyati bo'yicha mustaqilligiga salbiy ta'sir qilmasligi kerak; ichki va tashqi bozorlarning o'zgaruvchan sharoitlarini tez ilg'ab olish, foydani samarali sohalariga yo'naltirish imkonini berish; amaldagi qonunlar talablari asosida shakllantirilishi va ularga mos kelishi lozim. Agroklasterlar ichidagi javobgarlik markazlarining o'zaro iqtisodiy munosabatlarida (biri mahsulotini xomashyo sifatida ikkinchisiga o'tkazganda) transfert baholarni belgilashning bir qancha usullari mavjud bo'lib, ushbu usullardan maqbulini aniqlab olish va qo'llash muhim o'rin tutishi dolzarb hisoblanadi. Bu haqda professorlar B.A. Xasanov va A.A. Xoshimovlar ham o'z fikrlarini quyidagicha ifodalashgan: "Korxona ichki bo'linmalari o'rtasida transfert baholarni shakllantirishda uni belgilash usullariga alohida e'tibor qaratish zarur. Transfert baholarni belgilashning quyidagi usullari mavjud: bozor bahosi; to'liq tannarx plyus foyda (to'liq tannarxdan %); o'zgaruvchan xarajatlar plyus foyda (o'zgaruvchan xarajatlardan %); tomonlarning o'zaro kelishuvi asosidagi shartnomaviy baho; to'liq yoki qisqartirilgan tannarx." Korxona boshqaruvchilari, bo'linma-sotuvchilar va bo'linma-xaridorlarning talablariga birdek javob beradigan yagona transfert baho mavjud emas. Amaliyotda korxonalarining bir qismi shartnomaviy bozor bahosidan transfert baho sifatida foydalanadi, boshqa bir qismi esa "to'liq tannarx plyus foyda" usulidan foydalanishni afzal ko'radi" [10]. Transfert baholarni belgilashning bir qancha usullari mavjud bo'lsa-da, amaliyotda ularning qo'llanilishi iqtisodiyot tarmoqlaridagi korxonalarining xususiyatlariga bog'liq bo'ladi. Sanoat korxonalari amaliyotida "shartnomaviy bozor bahosi"dan transfert baho sifatida foydalaniladi, boshqa tarmoqlarning korxonalarida esa "to'liq tannarx plyus foyda" usulidan ko'proq foydalaniladi. Olib borilgan tadqiqotlarimiz natijasida, agroklasterlarda bir qancha javobgarlik markazlari bo'lib, ularda transfert baholarni shakllantirish usullari ("bozor bahosi", "tomonlarning o'zaro kelishuvi asosidagi shartnomaviy baho", "tannarx plyus foyda") qo'llanilishi o'rganildi (2-jadval). Agroklasterlarda transfert bahoni shakllantirishning "bozor bahosi" usulini qo'llash ancha qulay bo'lib, bunda transfert baho bozorda shakllangan bahoga tenglashtirib olinadi. Ushbu usulning kamchiligi shundan iboratki, bozor bahosi talab va taklifdan kelib chiqib shakllanganligi tufayli, mavsumiy xarakter ta'sirida tez o'zgaruvchan bo'ladi. Transfert baho "tannarx plyus foyda" usuli asosan javobgarlik markazlari xarajatlar uchun javobgar bo'lganda qo'llaniladi. Biroq bu usul mablag'larni tejash imkoniyatini pasaytiradi, ya'ni haqiqiy tannarx qancha yuqori bo'lsa, sotuvchi javobgarlik markazi sotish bahosini shuncha baland belgilaydi. Shuning uchun ushbu usulda transfert bahoni belgilash vaqtida agroklaster tarkibiga kiruvchi javobgarlik markazlarini foyda yoki investitsiya markazlari sifatida emas, balki xarajatlar markazlari sifatida qarash lozim bo'ladi.

¹ Muallif ishlamasi

2-jadval. G'allachilik agroklastlarida transfert bahoni shakllantirishda qo'llaniladigan usullar²

Javobgarlik markazi (sotuvchi)	Javobgarlik markazi (oluvchi)	Transfert bahoni belgilash usuli
G'alla (don) yetishtiruvchilar	Don saqlash omborlari	Bozor bahosi
Don saqlash omborlari	Qayta ishlash sexi	Tannarx plyus foyda
Qayta ishlash sexi	Tayyor mahsulot ombori	Tannarx plyus foyda
Tayyor mahsulot ombori	Non va non mahsulotlari sexi	Tannarx plyus foyda
Non va non mahsulotlari sexi	Savdo tashkilotlari	
Yordamchi ishlab chiqarish bo'linmasi	G'alla (don) yetishtiruvchilar	Tannarx plyus foyda
	Don saqlash omborlari	
	Qayta ishlash sexi	
	Tayyor mahsulot ombori	
	Non va non mahsulotlari sexi	Tomonlarning o'zaro kelishuvi asosidagi shartnomaviy baho
	Savdo tashkilotlari	
Agroklastlar ta'minotchilari	G'alla (don) yetishtiruvchilar	Bozor bahosi
	Don saqlash omborlari	
	Qayta ishlash sexi	
	Tayyor mahsulot ombori	
	Non va non mahsulotlari sexi	
	Savdo tashkilotlari	

Agroklastlarda transfert baho belgilashning “tomonlarning o'zaro kelishuvi asosidagi shartnomaviy baho” usuli ham qo'llaniladi. Bu asosan qishloq xo'jaligi mahsulot yetishtiruvchilardan mahsulotlar (xomashyo) sotib olinganda qo'llaniladi. Bu usulning afzalligi shundaki, agroklastlar xomashyo sifatida sotib oladigan mahsulotlarning asosiy qismi klaster bilan shartnoma asosida faoliyat yuritayotgan fermer xo'jaliklarida yetishtiriladi. Ular mahsulotini klasterga erkin shartnomaviy bahoda sotadilar. Shunday qilib, agroklastlarda transfert baho belgilash usullaridan maqbulini aniqlash, ularda ishlab chiqarish bo'linmalari (javobgarlik markazlari)ning o'zaro hisob-kitoblarida qo'llash, har bir javobgarlik markazlari faoliyatini baholash orqali agroklastlarda boshqaruv qarorlari samaradorligini oshirib, barqaror rivojlanishni ta'minlaydi. Agroklastlar o'z faoliyati bo'yicha nisbatan avtonom bo'lgan javobgarlik markazlaridan tashkil topganligi, bu bo'linmalarning o'zaro bog'liqligi, ya'ni birining mahsuloti ikkinchisi uchun xomashyo bo'lishi, ular o'rtasidagi xomashyo va mahsulotlarni bir-biriga yetkazib berishdagi hisob-kitoblarda, xomashyo va mahsulotlarni baholash uchun transfert baholar qo'llaniladi. Transfert baholar agroklastlarda har bir bo'linma (javobgarlik markazlari) xarajatlari va daromadlarini hisobga olish hamda moliyaviy natijalarni aniqlash asosida ular faoliyatini baholash imkonini beradi. Albatta, transfert bahoni aniqlashda qo'llaniladigan usullar agroklastlarda olib borilayotgan baho siyosatiga mos kelishi lozim.

XULOSA

Tadqiqotlar tahlili, agroklastlarda baho siyosati ishlab chiqilmaganligi, javobgarlik markazlari o'zaro iqtisodiy munosabatlarda foydalaniladigan transfert bahoni belgilash usullari aniq belgilab qo'yilmaganligini ko'rsatmoqda. Agroklastlar tarkibida ishlab chiqarish bo'linmalari (javobgarlik markazlari) bir-biri bilan bog'liqligi, birining barqaror faoliyati ikkinchisining faoliyatiga ijobiy ta'sir ko'rsatishini hisobga olgan holda, transfert bahoni belgilashda “tannarx plyus foyda” usulini qo'llash maqsadga muvofiq bo'ladi. Albatta, bunda javobgarlik markazlarini foyda yoki investitsiya markazlari sifatida emas, balki xarajatlar markazlari sifatida qarab, tannarx ustidan nazorat olib borilishi lozim. Agroklastlarda ichki sotish jarayonida transfert baholarni belgilash usullarini takomillashtirish natijasida quyidagilarga erishiladi: agroklastlarda baho siyosatini ishlab chiqish va ichki sotish jarayonida, bir javobgarlik markazidan ikkinchi javobgarlik markaziga mahsulotlar o'tkazilganda yoki ish va xizmatlar ko'rsatilganda transfert bahoni belgilashda qo'llaniladigan usulni aniq belgilab olish zarurati mavjudligi; agroklastlar transfert baho belgilashda “tannarx plyus foyda” usulini qo'llash, bunda javobgarlik markazlarini xarajatlar markazlari sifatida qarab, tannarx ustidan nazorat olib borilishini ta'minlashga imkon berishi; har bir javobgarlik markazlari faoliyatini o'rnatilgan transfert baholardan foydalanib, moliyaviy natijalarini

² Muallif ishlanmasi.

aniqlash orqali baholash tizimi yo'lga qo'yilishi va bu javobgarlik markazlari faoliyatini baholash imkonini yaratishi. Bular respublikamizda xo'jalik yuritishning yangi shakli hisoblangan agroklastarlarda boshqaruv hisobini rivojlantirishga hissa qo'shib, ishlab chiqarish bo'linmalari (javobgarlik markazlari) faoliyatini baholash va nazorat qilish bo'yicha boshqaruv qarorlari samaradorligini oshiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar royxati

1. O'zbekiston Respublikasining "Soliq kodeksi". <https://lex.uz/asts/4674902>
2. Atkinson E.A., Banker R.D., Kaplan R.S., Yang M.S. Upravlencheskiy uchët. – 3-e izdanie. – M.: Izdatelskiy dom "Vil'yams", 2005. – B. 782–783.
3. Kerimov V.E. Buxgalterskiy uchët na proizvodstvennykh predpriyatiyakh: Uchebnik. – 2-e izd., izm. i dop. – M.: Izdatelskiy dom "Dashkov i K", 2002. – B. 127.
4. Nalogovyy kodeks Rossiyskoy Federatsii (NK RF), st. 105.9–13. https://www.consultant.ru/document/cons_doc
5. OECD. Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations, 2017. www.oecd.org. Murojaat sanasi: 2021-yil 6-mart. Arxivlangan sana: 2021-yil 8-mart.
6. Pardayev A.X., Pardayeva Z.A. Boshqaruv hisobi. Darslik. – T.: "TAFAKKUR" nashriyoti, 2014. – B. 390.
7. Pizengolts M.Z. Buxgalterskiy uchët v selskom khozyaystve: Uchebnik. – M.: "Finansy i statistika", T.2, 4-e izd., pererab. i dop., 2002. – B. 3–4.
8. Xasanov B., Xashimov A. Boshqaruv hisobi. – T.: Cho'lpon nomidagi NMIU nashriyoti, 2013. – B. 213.
9. Xasanov B.A., Xoshimov A.A. Boshqaruv hisobi: Oliy o'quv yurtlari uchun darslik. – T.: "Yangi nashr" nashriyoti, 2011. – B. 222.
10. "AFRASIAB JEANS TEXTILE" MChJ hisobot ma'lumotlari (2023–2024).
11. Vikipediya. Erkin ensiklopediya. <https://ru.wikipedia.org>
12. Alikulov A., Eshmuradov U., Abdushukurov K. (2024). Improving Cost Accounting for Sales of Agricultural Products in Farms. Yashil Iqtisodiyot va Taraqqiyot, 2(1).
13. Eshmuradov U.B. (2024). Agroklastlar ichki sotish jarayonida transfert baholarni belgilashning tashkiliy-uslubiy jihatlari. Yashil Iqtisodiyot va Taraqqiyot, 2(1).
14. Eshmuradov U.B. (2023). Sotish jarayonlari hisobini buxgalteriya hisobining xalqaro standartlari asosida takomillashtirish. Yashil Iqtisodiyot va Taraqqiyot, 1(11–12).
15. Ulug'bek T.E., Abdimumin I.A. (2014). Improvement Accounting of Sales Agricultural Products on Farm Enterprises. SEA – Practical Application of Science, (5), 649–654.
16. Tashmuratovich E.U.B., Xaitovich Y.S. (2024). G'allachilik klasterlarida transfert baho belgilash usullari tahlili. Scientific Journal of Actuarial Finance and Accounting, 4(01), 133–141.
17. Xudayor o'g'li Q.S., Tashmuratovich E.U.B. (2025). Boshqaruv hisobida "xarajat" atamasining nazariy jihatlari. World of Science, 8(1), 88–90.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. aprel. maxsus son / № 5

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
